

บทที่ 4

โครงสร้างทางการเมืองและทางสังคมในคาบสมุทรมลายูและ หมู่เกาะในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับการเข้ามาของศาสนาอิสลาม

อาณาจักรศรีวิชัยกับราชวงศ์ไศเลนทร์

ในตอนต้นคริสตศตวรรษที่ 6 ขณะที่อาณาจักรฟูนันเสื่อมลง รัฐต่าง ๆ ในหมู่เกาะอินโดนีเซียเริ่มมีชื่อเสียงขึ้นมาแทน คือ ชาวกับสุมาตรา สำหรับสุมาตรามีอาณาจักรที่มีความสำคัญทางการเมืองเกิดขึ้น คือ อาณาจักรศรีวิชัย⁽¹⁾ ในสุมาตราภาคตะวันออกเฉียงใต้ เพราะตั้งอยู่ตรงช่องแคบมะละกาและช่องแคบซุนดา มีศูนย์กลางอยู่ที่ปาเลมบัง (Palembang) ในคริสตศตวรรษที่ 7 ผู้ปกครองของอาณาจักรศรีวิชัยได้ส่งเสริมทางการเมืองค้าและสัมพันธไมตรีอันดีกับจีน ตะวันออกกลางและยอมให้พวกพ่อค้าอิสลามเข้ามาเผยแพร่ศาสนาแม้จะยอมรับนับถือพุทธศาสนาแล้วก็ตาม ทำให้อาณาจักรศรีวิชัยและเกาะสุมาตรากลายเป็นศูนย์กลางการค้าของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แทนที่อาณาจักรฟูนันและบริเวณลุ่มแม่น้ำโขง⁽²⁾

ในระบะคริสตศตวรรษที่ 8 ราชวงศ์ไศเลนทร์ (Sailendra) ในชวาได้มีอำนาจในอาณาจักรมาธะรัม (Mataram) ขึ้นแข่งกับศรีวิชัย มีผู้สันนิษฐานว่าผู้ก่อตั้งราชวงศ์ไศเลนทร์อาจสืบเชื้อสายมาจากพวกฟูนัน ที่หลบหนีการโจมตีของเขมรและจามปาเข้ามาในชวาและพอลงศตวรรษที่ 9 เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในชวาทำให้พวกชวราชวงศ์ Sanjaya เข้ามามีอำนาจเหนือพวกไศเลนทร์ เจ้าชายของไศเลนทร์ได้หนีไปสุมาตราและได้อภิเษกสมรสกับเจ้าหญิงของศรีวิชัย⁽³⁾ตั้งราชวงศ์ใหม่ขึ้นปกครองศรีวิชัย⁽⁴⁾และทำให้อาณาจักรศรีวิชัยเจริญขึ้นขยายอำนาจไปถึงชวาภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียง

บนคาบสมุทรมาลายู ภาคใต้ของไทยถึงสุราษฎร์ธานี ทำให้ศรีวิชัยมีอำนาจสูงสุดทางการเมืองและการค้าในบริเวณนี้ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาทางการค้าและส่งเสริมการค้าของรัฐมหาอำนาจ 2 รัฐ ซึ่งศรีวิชัยได้เข้าไปอยู่ในเส้นทางการค้าของรัฐมหาอำนาจนี้พอดี ในฐานะที่ควบคุมช่องแคบมะละกา⁽⁵⁾ มหาอำนาจแรก คือ เปอร์เซียในสมัยราชวงศ์ Sassanid ได้ควบคุมการค้าในตะวันออกกลาง คาบสมุทรอารเบียตอนใต้รวมทั้งพ่อค้าอาหรับและพ่อค้าเปอร์เซียก็ได้ทำการค้ากับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลางชาวอินเดีย นอกจากนั้นชัยชนะของพวกมุสลิมในอินเดียก็ได้เปิดตลาดการค้าอย่างกว้างขวางสำหรับชาวเปอร์เซียและอาหรับ อีกมหาอำนาจหนึ่งคือจีนในสมัยราชวงศ์ถังได้เปิดเมืองท่าของจีนต้อนรับพ่อค้านานาชาติให้เข้าไปค้าขายและจีนก็ต้องการสินค้าจากต่างชาติ จักรพรรดิจีนส่งเสริมการค้าทั้งการค้าทางบกและทางทะเล ดังนั้นจึงมีพ่อค้าเปอร์เซีย พ่อค้าอาหรับได้ปรับปรุงการเดินทางเรือจนสามารถไปถึงเมืองท่าของจีนได้ เส้นทางที่จะไปจีนผ่านช่องแคบมะละกา ซึ่งไม่ปลอดภัยสำหรับนักเดินเรือในสมัยก่อนเพราะมีโจรสลัดชุกชุม การที่ศรีวิชัยเจริญขึ้นควบคุมการเมืองในบริเวณแถบนี้ ทำให้การเดินทางเรือผ่านช่องแคบมะละกาปลอดภัยและมีเรือสินค้าจากนานาชาติได้จอดแวะที่เมืองปาเล็มบังมากมาย จุดพักสินค้าคอยลมมรสุมจะไปจีนหรือกลับตะวันออกเฉียงใต้พร้อมทั้งนำสินค้าเครื่องเทศจากศรีวิชัยไปขายด้วย นอกจากจีนและเปอร์เซียแล้วยังมีพ่อค้าจากอินเดียเหนือที่ต้องการหาตลาดขนส่งสินค้าและทำการค้าโดยตรงกับชาวและสุมาตราเข้ามาอีกซึ่งพวกนี้ได้นำเอาพุทธศาสนาเถรวาทมาเผยแพร่⁽⁶⁾

อาณาจักรศรีวิชัยนอกจากจะเป็นศูนย์กลางการค้าแล้วยังเป็นศูนย์กลางของการศึกษาพุทธศาสนาจากบันทึกของภิกษุจีนชื่อ I - Ching ⁽⁷⁾ ซึ่งเดินทางมาศึกษาเกี่ยวกับไวยากรณ์ภาษาสันสกฤตที่ศรีวิชัยเป็นเวลา 6 เดือน ในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 7 ต่อจากนั้นจึงได้เดินทางไปอินเดียเพื่อศึกษาต่อที่วิทยาลัยนาลันทาในแคว้นเบงกอล ซึ่งเป็นศูนย์กลางพุทธศาสนาเถรวาท ขากลับ I - Ching ได้มาแวะที่ศรีวิชัย เพื่อแปลคัมภีร์พุทธศาสนาจากภาษาสันสกฤตออกเป็นภาษาจีน ใช้เวลาทั้งหมดอยู่ศรีวิชัยนานเกือบ 10 ปี นอกจากนั้นไฉชิงยังเล่าว่าที่ศรีวิชัยมีพระภิกษุในพุทธศาสนาเถรวาทกว่า 1,000 รูป แสดงว่าพุทธศาสนิกชนในศรีวิชัยได้รุ่งเรืองเป็นอย่างมาก

ส่วนในชาวภาคกลาง คือ อาณาจักรมатарัม (Mataram) ซึ่งมีราชวงศ์ Sanjaya ปกครองอยู่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมฮินดูของอินเดียตอนเหนือโดยตรง ผสมผสานกับความเชื่อดั้งเดิมคือการกราบไหว้ภูตผี การบูชาบรรพบุรุษ การบูชาเทพที่ประทานความอุดมสมบูรณ์รวมทั้งยอมรับนับถือพุทธศาสนาเข้ามาเป็นการนับถือลัทธิ Shiva - Buddha ศิวพุทธและความเชื่อในเรื่องจักรวาล ปรากฏในการสร้างบุโรพุทโธ (Borobudur) ซึ่งสร้างโดยพวกราชวงศ์ไศเลนทร์ ราว ค.ศ.800 เจดีย์บุโรพุทโธ นี้ตั้งอยู่ในที่ราบ Kedu ในภาคกลางของชวาและอยู่ห่างจากเมืองยอกยาร์การ์ตา (Jogjakarta) ไปทางเหนือประมาณ 40 กิโลเมตร ตัวเจดีย์เป็นเจดีย์ขนาดใหญ่ที่สุดในบรรดาเจดีย์ทางพุทธศาสนา⁽⁸⁾ สร้างอยู่บนเนินเขาเจดีย์มีส่วนสูงประมาณ 150 ฟุต พื้นที่ในตอนฐานล่างสุดมีทั้งสิ้น 123 ตารางเมตร ฐานของเจดีย์ประกอบขึ้นด้วย ชั้นหินรูปสี่เหลี่ยม 6 ชั้นซ้อนกันขึ้นไป ชั้นล่างจะมีขนาดใหญ่ที่สุดและชั้นถัดไปจะมีขนาดเล็กลงตามลำดับตามผังของชั้นหินเหล่านี้จะมีภาพสลักนูนต่ำไว้เป็นอันมาก ต่อจากชั้นรูปสี่เหลี่ยมทั้ง 6 นี้ขึ้นไปจะเป็นชั้นรูปกลมอีก 3 ชั้น แต่ละชั้นมีเจดีย์ทรงกลมแบบลังกาเล็ก ๆ สร้างอยู่โดยรอบ ตรงกลางของชั้นบนมีเจดีย์องค์ใหญ่ที่สุดซึ่งเป็นส่วนยอดของเจดีย์บุโรพุทโธนี้

สำหรับความหมายของคำว่า Borobudur⁽⁹⁾ แปลว่าวิหารแห่งการสร้างสมความดีทั้ง 10 ชาติของพระโพธิสัตว์และเป็นรูปจำลองของจักรวาลตามคติทางพุทธศาสนา มหายานโดยจัดแบ่งจักรวาลออกเป็น 3 ชั้น คือ กามธาตุ รูปธาตุ และอรุธาตุ ชั้นกามธาตุเป็นชั้นที่แสดงภาพสลักว่ามนุษย์ยังเวียนว่ายตามเกิดตามกฎแห่งกรรม ชั้นรูปธาตุเป็นชั้นที่แสดงภาพสลักของผู้ที่หลุดพ้นจากกิเลสต่าง ๆ ในทางโลกแล้ว รวมทั้งแสดงพระพุทธรูปประวัติและชาติต่าง ๆ ของพระโพธิสัตว์ ชั้นสูงสุด คืออรุธาตุ คือฐานวงกลมทั้ง 3 ชั้น และองค์พระสถูปใหญ่ตรงกลาง ส่วนนี้จะไม่มียุขุปลั๊กใด ๆ

การก่อสร้างเจดีย์บุโรพุทโธนี้เป็นศิลปะสมัยคุปตะของอินเดีย แต่ก็ได้สอดใส่ลักษณะเฉพาะของศิลปะชวาไว้ด้วย⁽¹⁰⁾

อิทธิพลของศิลปะศรีวิชัยที่ปรากฏในประเทศไทย คือการสร้างพระพุทธรูปและพุทธเจดีย์ เช่นพระมหาธาตุเมืองไชยา, มหาธาตุเมืองนครศรีธรรมราช⁽¹¹⁾

ถึงแม้พุทธศาสนาจะเข้ามาในแถบนี้แต่ก็เป็นพุทธศาสนาที่ผสมผสานกับลัทธิฮินดูดังกล่าวแล้ว ทำให้ลัทธิฮินดูมีอิทธิพลต่อประชาชนและผู้ปกครองในแถบนี้มากและรับเอามหากาพย์รามายณะ (Ramayana) และมหากาพย์ (Mahabharata) เข้ามาอย่างกว้างขวางมีการแปลเป็นภาษาพื้นเมืองส่วนวรรณคดีในพุทธศาสนานั้นมีน้อยมากและไม่ค่อยมีคนสนใจ

ในคริสต์ศตวรรษที่ 9 ราชวงศ์ไศเลนทร์ในอาณาจักรศรีวิชัยก็เสื่อมลง เนื่องจากมหาอำนาจที่เคยสนับสนุนการค้าในตะวันออกเปลี่ยนไป⁽¹²⁾คือราชวงศ์ถังเสื่อมอำนาจลงราชวงศ์ซ้อง (Song) ขึ้นมาแทนที่ได้สนับสนุนการค้าของชาวจีนได้เดินทางมาค้าขายในหมู่เกาะแถบนี้โดยตรงและจีนในสมัยนี้ได้ผลิตสินค้าออกมากมายมีเครื่องถ้วยชามผ้าไหม ทำให้จีนพยายามขยายการค้ากับต่างประเทศมาก พวกพ่อค้าจีนเหล่านี้ไปติดต่อกับชาวสุมาตราและหมู่เกาะเครื่องเทศ ไม่ค่อยมาที่เมืองปาเล็มบังทำให้เศรษฐกิจของศรีวิชัยตกต่ำลง ราชวงศ์ Abasid ในเปอร์เซียก็ไม่สนับสนุนการค้าของพวกเขาหรือนอกจากนั้นการแข่งขันการค้าในช่องแคบมะละกาทำให้อาณาจักรศรีวิชัยเสื่อม เนื่องจากถูกพวกโจฬะ (Chola) ซึ่งอยู่ทางใต้ของอินเดียรุกรานเพราะโจฬะต้องการผลประโยชน์ทางการค้าในแหลมมลายู แม้โจฬะจะมีอำนาจเหนือศรีวิชัยไม่นาน แต่ก็ทำให้ศรีวิชัยเสื่อมลงอย่างช้า ๆ ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 11 - 13 ศรีวิชัยต้องสูญเสียอำนาจทางการค้าในช่องแคบมะละกามากขึ้น จนคริสต์ศตวรรษที่ 14 ศรีวิชัยก็ตกเป็นเมืองขึ้นของอาณาจักรมัชฌปาหิต ความเสื่อมของศรีวิชัยทำให้รัฐต่าง ๆ บนฝั่งมาลายูตั้งตัวเป็นอิสระและเกิดอาณาจักรใหม่ที่มีความสำคัญทางการค้าขึ้นมาแทนที่คืออาณาจักรสิงห์ส่าหรี (Singhasari) และอาณาจักรมัชฌปาหิต (Majapahit)

อาณาจักรสิงห์ส่าหรี (Singhasari) และอาณาจักรมัชฌปาหิต (Majapahit)

อาณาจักรสิงห์ส่าหรีเจริญขึ้นในปี ค.ศ.1222 - 1292 เนื่องจากการชิงราชย์ในอาณาจักร Kediri และมีการตั้งราชวงศ์ชวาใหม่ขึ้นในภาคตะวันออกของชวา มีศูนย์กลางที่เมืองสิงห์ส่าหรี คือตอนเหนือของเมือง Malang ในปัจจุบัน ราชวงศ์สิงห์ส่าหรีนี้แม้จะรุ่งเรืองในระยะสั้น คือแค่ 70 ปี แต่ก็ก่อกองทัพที่จะสร้างอำนาจของอาณาจักรให้รุ่งเรืองขึ้นมาได้โดยวางพื้นฐานเรื่องการสร้างจักรวรรดิขึ้นในชวาเป็นรัฐแรกในขณะ

เดียวกันสิ่งเหล่านี้ก็เป็นรัฐตัวอย่างที่มีการผสมผสานของวัฒนธรรมฮินดูและชาว
อย่างเด่นชัด มีการสร้างสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมตามแบบชาวแท้ ๆ ตามเทศาน
ต่าง ๆ มีรูปร่างซับซ้อน ประดับประดามากมาย ทางด้านศาสนาที่ได้รับเอาทั้งศาสนา
พราหมณ์ คือพระศิวะและพุทธศาสนาหายานเป็นศิวพุทธ⁽¹³⁾ กษัตริย์ของสิ่งเหล่านี้
จะถือว่าพระองค์ทรงเป็นภาคหนึ่งของพระศิวะ

กษัตริย์ที่มีชื่อเสียงของสิ่งเหล่านี้คือพระเจ้า Kertanagara (ค.ศ.1268 -
1292) พระองค์ทรงขยายอำนาจและอิทธิพลของอาณาจักรไปทั่วเกาะชวา และค่อย ๆ
มีอำนาจเหนืออิทธิพลทางการค้าในช่องแคบมะละกาซึ่งเคยเป็นของศรีวิชัยมาก่อน
สามารถรวบรวมอาณาจักรซุนดาในชวาภาคตะวันตก บอร์เนียวตะวันตกเฉียงใต้—

- เกาะโมลุกกะ และฝั่งตะวันออกของคาบสมุทรมลายู⁽¹⁴⁾ พระองค์มีนโยบาย
ในการสร้างจักรวรรดิโดยมีสิ่งเหล่านี้เป็นศูนย์กลาง

ในเวลาเดียวกันกองทัพของกบฏไสยานจากจีนก็ได้แผ่อำนาจเข้ามาในตะวันออก
ไกลและในคาบสมุทรมินโดจีนและส่งทูตมาสิ่งเหล่านี้ให้ส่งบรรณาการให้จีนในปี
ค.ศ.1289 พระเจ้า Kertanagara กลับขับทูตและเนรเทศออกไปทำให้จีนขยายอำนาจ
เข้ามาในชวาภาคตะวันออกในปี ค.ศ. 1292 แต่พอดีในสิ่งเหล่านี้เกิดกบฏปลงพระชนม์
พระเจ้า Kertanagara เสียทำให้อาณาจักรสิ่งเหล่านี้สิ้นสุดลง พระราชโอรสของ
พระเจ้า Kertanagara ชื่อ Vijaya ได้หนีไปอยู่ที่หมู่บ้าน Majapahit บนฝั่งแม่น้ำ Brantas,
Vijaya ได้รับการสนับสนุนจากมงโกลให้ขับไล่พวกกบฏได้สำเร็จและเจ้าชาย Vijaya
ก็ฉวยโอกาสขับไล่พวกมงโกลออกไปได้สำเร็จตั้งมัชฌปาหิตเป็นเมืองหลวง ซึ่งเป็น
อาณาจักรฮินดู - ชาว อาณาจักรสุดท้ายในภูมิภาคแถบนี้⁽¹⁵⁾

อาณาจักรมัชฌปาหิตเป็นอาณาจักรที่เจริญมากกว่าอาณาจักรอื่น ๆ ซึ่งเคยมี
มัชฌปาหิตได้ดำเนินนโยบายการสร้างจักรวรรดิในชวาต่อจากสิ่งเหล่านี้และจัดตั้ง
สหพันธ์รัฐอินโดนีเซีย ผู้ที่สร้างอำนาจและชื่อเสียงของมัชฌปาหิตคือเอกอัครมหาเสนาบดี
ที่ชื่อ Gajah Mada ที่ขึ้นมาเมื่ออำนาจในปี ค.ศ.1311 และผลงานของเขาปรากฏขึ้นในสมัย
ของกษัตริย์ Hayam Wuruk (ค.ศ.1350 - 1387) หลานของกษัตริย์ Vijaya

งานของคชาทายาพยายามฟื้นฟูและสร้างอำนาจของอาณาจักรโดยดำเนินรอยตามนโยบาย สร้างจักรวรรดิของ Kertanagara ทำให้อาณาจักรมัชฌปาหิตในสมัยของเขาเจริญรุ่งเรืองมากขยายอำนาจไปทั่วหมู่เกาะอินโดนีเซีย คาบสมุทรมลายู และหมู่เกาะฟิลิปปินส์บางส่วน (การได้ฟิลิปปินส์นี้นักประวัติศาสตร์บางท่านคัดค้านว่ามีอาณาเขตเพียงชาวตะวันออก มาธูราและบาลีเท่านั้น)

ภายหลังการตายของ คชา มาดา อาณาจักรมัชฌปาหิตก็เริ่มเสื่อมลงและเมื่อพระเจ้า Hayam Wuruk สิ้นพระชนม์แล้วไม่มีรัชทายาทเกิดการแย่งชิงอำนาจราชสมบัติทำให้มัชฌปาหิตอ่อนแอลงเป็นอันมากและมัชฌปาหิตยังต้องเผชิญกับคู่แข่งจากภายนอกคือการขยายตัวของศาสนาอิสลามเข้ามายังหมู่เกาะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รัฐเล็ก ๆ ต่าง ๆ หันไปนับถือศาสนาอิสลามเพื่อความสะดวกในการค้ากับพ่อค้าอาหรับและต่อต้านอำนาจของมัชฌปาหิตซึ่งมีอารยธรรมแบบฮินดูชวาและเกิดเมืองของอิสลามรุ่งเรืองขึ้นในช่องแคบมะละกาคือ เมืองมะละกาและการขยายตัวของอาณาจักรไทยลงมายังแหลมมลายู อาณาจักรมัชฌปาหิตก็เสื่อมลงหมดอำนาจไปในคริสต์ศตวรรษที่ 16 หลังจากมัชฌปาหิตเสื่อมลงแล้ว รัฐต่าง ๆ ในหมู่เกาะอินโดนีเซียก็ตั้งตัวเป็นอิสระไม่มีรัฐใดที่มีความสามารถตั้งอาณาจักรขึ้นมาได้อีก

การเข้ามาของศาสนาอิสลาม

ก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 7 ได้มีพวกอาหรับได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานทำการค้า ตามแนวเส้นทางเดินเรือจากทะเลแดงมายังเมืองจีนแล้วและเมื่อศาสนาอิสลามแพร่หลายในคริสต์ศตวรรษที่ 7 - 8 พ่อค้าอาหรับที่นับถือศาสนาอิสลามก็เข้ามาอาศัยอยู่ตามชายฝั่งตอนใต้ของจีนและบางพวกก็เข้ามาในอาณาจักรจามปาแต่พวกนี้ไม่ค่อยมีการสมาคมปะปนกับชนพื้นเมืองอยู่แต่ในชุมชนของตนดังนั้นศาสนาอิสลามจึงไม่แพร่หลายในเวลานั้น

ศาสนาอิสลามได้แพร่หลายจากตะวันออกกลางเข้าสู่อินเดียในคริสต์ศตวรรษที่ 13 ในตะวันตกเฉียงเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือทำให้เมืองเคลฮีมีผู้ปกครองเป็นมุสลิมและต่อมาสุลต่านที่เมืองเคลฮีได้ขยายอำนาจไปถึงเมืองกุจราฐ (Gujarat) ตอนใต้ของแคว้นซินด์ (Sind)⁽¹⁶⁾ ซึ่งเมืองนี้เป็นศูนย์กลางการค้าขายที่รุ่งเรืองในสมัยนั้นมาก พ่อค้าจากกุจราฐได้เข้ามาทำการค้ากับเมืองท่าในคาบสมุทรมลายูและหมู่เกาะ

ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 12 นอกจากนั้นทำการค้ากับเปอร์เซีย อารเบีย และชายฝั่งทะเลจีนตอนใต้อีกด้วย ทำให้พ่อค้ากุจราฐเป็นที่รู้จักกันดีในเมืองท่าต่าง ๆ พวกพ่อค้าเหล่านี้ได้นำเอาศาสนาอิสลามมาเผยแพร่ให้แก่ดินแดนที่ตนได้เดินทางไปติดต่อด้วยเพราะในศาสนาอิสลามไม่มีพระ ทุกคนเป็นพระด้วยตนเองพ่อค้าบางคนยังได้แต่งงานกับชนชั้นสูงชาวพื้นเมือง เนื่องจากพ่อค้าเหล่านี้มีฐานะดี ซึ่งทำให้ศาสนาอิสลามแพร่หลายไปอย่างรวดเร็ว การที่คนพื้นเมืองในคาบสมุทรมลายูและหมู่เกาะได้ยอมรับนับถือศาสนาอิสลามก็เพราะ

1. การที่ผู้ปกครองของภูมิภาคแถบนี้ได้ยอมรับการติดต่อค้าขายกับพ่อค้ามุสลิมในไม่ช้าผู้ปกครองเหล่านี้ก็ยอมรับนับถือศาสนาอิสลามและยอมรับหลักของศาสนาอิสลามเข้ามาเป็น⁽¹⁷⁾ส่วนหนึ่งของการปกครองและพยายามเผยแพร่ศาสนาเข้าไปในท้องถิ่นของตน นอกจากนั้นการที่ผู้ปกครองยอมรับนับถือศาสนาอิสลามมีส่วนเป็นอย่างมากที่ทำให้การค้าขายบริเวณนี้ขยายตัวกว้างขวางขึ้นจากหมู่บ้านเล็กในบริเวณชายฝั่งและเข้าไปถึงดินแดนภายในหมู่เกาะ

2. มีการเปลี่ยนแปลงหลักศาสนาอิสลามหลังจากพระมะหะหมัดผู้เป็นศาสดาสิ้นพระชนม์ไปแล้วเมื่อศาสนาอิสลามแพร่หลายเข้าไปในอาณาจักรต่าง ๆ ที่มีประเพณีและสังคมแตกต่างกันหลักของศาสนาก็ถูกดัดแปลงให้เข้ากับวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของท้องถิ่นนั้น นอกจากนั้นศาสนาอิสลามยังแตกออกเป็นนิกายต่าง ๆ เช่นนิกาย Sufi เป็นนิกายที่นิยมพิธีการต่าง ๆ ที่ลึกลับและอภินิหารซึ่งความลึกลับของนิกาย Sufi ได้ดึงดูดความสนใจจากชนชั้นธรรมดาในคาบสมุทรมลายูและอินโดนีเซีย เนื่องจากตรงกับความเชื่อดั้งเดิมของตน ชาวอินโดนีเซียได้รับเอาหลักการของศาสนาอิสลามเข้ามาผสมผสานกับความเชื่อประเพณีดั้งเดิมของตนคือ Adat⁽¹⁸⁾ และแม้จะยอมรับนับถือศาสนาอิสลามแล้วความเคยชินต่ออิทธิพลของอินเดียทางด้านความคิดเรื่องเทวราชา⁽¹⁹⁾ ก็ทำให้ชาวมาเลย์และชาวอินโดนีเซียนี้ยอมรับนับถืออำนาจของผู้ปกครองในฐานะกึ่งมนุษย์กึ่งเทวดาและในระยะหลังหลักของศาสนาอิสลามมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องอำนาจความศักดิ์สิทธิ์ของพระเจ้าถ่ายทอดมายังบุคคลสำคัญในสังคมกษัตริย์ซึ่งทำให้เข้ากันได้ดีกับระบบเทวราชาและความเชื่อเรื่องวิญญาณของหมู่เกาะอินโดนีเซีย

3. ชาวมลายูและชาวอินโดนีเซียจะไม่ยอมรับกฎเกณฑ์ของศาสนาอิสลามที่ขัดแย้งกับความเชื่อดั้งเดิมของตนเช่นยังคงยอมรับผู้หญิงเป็นผู้สืบตระกูลได้เช่นเดียวกับชายและไม่ต้องปฏิบัติตามข้อห้ามต่าง ๆ ในศาสนาซึ่งเข้มงวดเหมือนกับผู้หญิงในตะวันออกกลางและยังคงยอมรับความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกแม้จะมีกฎอย่างชัดเจนใน Sharia⁽²⁰⁾ ที่เป็นความสัมพันธ์และความผูกพันระหว่างพ่อกับลูกชายเป็นประการแรกซึ่งการรับศาสนาอิสลามของคนพื้นเมืองมาเลย์และอินโดนีเซียไม่ยึดหลักศาสนาอิสลามอย่างเดี่ยวแต่เป็นการรับเอาอิทธิพลของอิสลามอย่างที่เรียกว่า “Islamization” มากกว่าคือรับเอาหลักการและการปฏิบัติทางศาสนาอิสลามเข้าไปผสมผสานกับความเชื่อดั้งเดิมของตน⁽²¹⁾

4. การปฏิบัติกฎเกณฑ์เบื้องต้นของศาสนาอิสลาม 5 ประการ เช่นสวดมนต์อย่างน้อยวันละ 5 ครั้ง การอดอาหารในเดือน Ramadan และมุสลิมควรจะเดินทางไปแสวงบุญยังเมืองเมกกะ ถ้ามีโอกาสอย่างน้อย 1 ครั้งในชีวิตนั้นทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างมุสลิมด้วยกันที่เรียกว่า⁽²²⁾ Unity of Islam ผู้ที่เป็นมุสลิมจะช่วยเหลือเกื้อกูลกันไม่ว่าจะเป็นพ่อค้าจากอินเดีย กุจราฐ อารั็บ หรือมาเลย์ ทำให้มุสลิมมาเลย์ได้ผลประโยชน์ในการติดต่อค้าขายกับพ่อค้ามุสลิมจึงทำให้คนพื้นเมืองหันมานับถือศาสนาอิสลามเพิ่มขึ้นทุกที

5. การรุกรานของอาณาจักรไทยในคาบสมุทรมลายูซึ่งนับถือพุทธศาสนาและการรุกรานของอาณาจักรมัชฌปาหิตซึ่งมีวัฒนธรรมแบบฮินดูทำให้คนพื้นเมืองมาเลย์และอินโดนีเซียหันไปนับถือศาสนาอิสลามโดยใช้ Unity of Islam ในการต่อต้านและเมื่ออาณาจักรมะละกาเริ่มรุ่งเรืองขึ้นในปี ค.ศ.1401 โดยผู้ปกครองนับถือศาสนาอิสลามได้ใช้ศาสนาอิสลามเป็นเครื่องมือสร้างความมั่งคั่งทางการค้าเป็นศูนย์กลางการค้าต่อต้านอาณาจักรมัชฌปาหิตและโปรตุเกสที่เข้ามา

ด้วยสาเหตุดังกล่าวนี้ทำให้โครงสร้างทางการเมืองและสังคมของคาบสมุทรมลายูและหมู่เกาะเป็นแบบผสมผสานระหว่างศาสนาอิสลาม ฮินดู และความเชื่อดั้งเดิม (ยกเว้นบาทลีเท่านั้นที่ยังรักษาวัฒนธรรมฮินดูชาวของตนเอาไว้ได้) และมีลักษณะแตกต่างกับโครงสร้างทางสังคมและการเมืองของแผ่นดินใหญ่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้